

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Bun de imprimat

Trecut în registrul special dela Tribunalul
Cluj, Secția III, sub Nr. 111-1938.

„Să ținem neclintită
mărturisirea nădejdi pen-
tru că cel care a făgă-
duit este vrednic de cre-
dință. Și să luăm aminte
unul la altul spre îndru-
mare la dragoste și la
fapte bune.“
Evrei 10, 23-24.

IARĂȘI DESPRE ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEOLOGIC

În decursul unui an învățământul teologic a fost legiferat de două ori. Legea din 19 Mai, în punctele sale esențiale, n'a întrunit simpatiile unor cercuri interesate, cari depunând toată râvna au reușit s'o modifice, s'o „refacă“, pe deplin.

„Viitorul“ dlui profesor Boroiu în 19 Oct. a. c., cu câteva săptămâni deci înainte de raționalizarea învățământului superior și special, a anunțat: „se pare că legea asupra învățământului teologic va fi refăcută.“ Motivele acestei „refaceri“ în același ziar le desvoaltă dl prof. I. Gh. Savin. „În fața prea multelor Academii, cu aceleași drepturi ca și Facultățile, acestea încep să pară, ele, prea multe.“

Cum cauza acestei situațiuni

este chiar legea nouă, aceasta trebuie modificată, redând învățământului teologic structura cerută de vechea noastră administrație bisericească, care e cea a bisericii din vechiul regat și nu a celei din Ardeal: Seminarii și Facultăți teologice. „Academiile teologice trebuie să dispară.“

Legea de organizare a bisericii noastre prevede, că Sf. Sinod își dă avizul pentru toate legile cari interesează biserica, în mod special pentru legile referitoare la învățământul teologic. Nu ne vine să credem că legea raționalizării învățământului, deci „raționalizarea“ și a celui teologic, are adeziunea Sf. Sinod.

Iar pe de altă parte nici aceea n'o putem admite că dl

Ministru al educației în materia raționalizării învățământului teologic a lucrat în mod absolut independent și n'a consultat anumiți factori și sfinctici.

E deci foarte probabil că acești sfinctici s'au recutat dintre adversarii Academiiilor teologice, cari au reușit, de astă dată în mod practic, să desființeze aceste școli.

Căci ce fel de Academie teologică e aceea care nu poate să dea absolvenților nici măcar acel elementar drept, ca absolvenții ei, să zicem licențiatii ei, să se poată înscrie între candidații pentru școlile cari pregătesc profesori de religie?!

Care tânăr bacalaureat se va înscrie la o astfel de școală?!

Deci în mod practic școlile teologice din Ardeal sunt ca și desființate și s'a revenit la sistemul bisericii din vechiul regat, așa precum a preconizat dl prof. Savin. Sistemul Academiiilor teologice care să merite de fapt acest titlu a dispărut. Ceace a mai rămas din acele școli are să înceteze automat fiind amenințate cu depopularea desăvârșită.

Aceasta este situația tristă care s'a hotărât bisericii ortodoxe din Ardeal.

Nu ne vine să credem că 'n cauza învățământului teologic s'a spus prin legea de raționalizare ultimul cuvânt ci în cea mai scurtă vreme trebuie iarăși să se legifereze în cauza învățământului teologic, dar de asta dată nu după indicațiile acelor cari luptă pentru desființarea Academiiilor teologice.

Căci principiul atât de mult lăudat și de însuși M. Sa Regele Carol al II-lea, că biserica este chemată să se îngrijească de creșterea și formarea viitorilor preoți, nu poate fi restrâns numai la formarea acelei preoții în școli caricaturi de Academii, ci acelor școli trebuie să li se asigure toate drepturile firești, ce decurg din misiunea lor importantă în viața Statului nostru.

I. p.

EVANGHELIA

Luca 12, 16-21.

Nu numai iubirea de aproapele, poruncită prin pilda cu samarineanul milostiv, e o greutate în fața căreia se înmoaie slaba voință a omului. Poate e mult mai greu să ne iubim pe noi înșine. Poate e mult mai greu să legăm ranele propriului nostru suflet, pricinuite de nenumăratele ispite ale duhului lumii acesteia și ale propriilor noastre mădulare.

La temelie vieții pământești e iubirea de noi înșine. Fără de ea nici o efortare, nici o creație, nici o propășire n'ar fi cu putință. Iubirea de noi înșine e forța generatoare a vieții omenești.

Această forță există cu prisosință în lume. Nu li se poate imputa oamenilor că nu s'ar iubi pe ei înșiși. Și câte lucruri bune, câte lucruri frumoase și mărețe, câtă pace și bunăvoință între oameni nu s'ar putea săvârși cu această bogăție de forțe creatoare, dacă ar fi îndrumate spre scopul lor poruncit de providența divină.

Pentru iubirea de aproapele avem un criteriu precis, o măsură hotărâtă: iubirea de noi înșine. Dar care e criteriul iubirii de noi înșine? Care e forma adevărată a acelei iubiri, pe care o datorăm propriului nostru eu?

Evident, nu aceea a bogatului din Evanghelie, cu nemărginită râvnă după bogății, ca să-și poată satisface cu ele nesăbuitele poftă ale mădularelor. Căderea în păcat a protopărinților și stăbiciunea, felul corupt al firii omenești o dovedește cu prisosință această orientare a iubirii de noi înșine spre josnicie și păcat.

Mântuitorul ne poruncește desbrăcarea de acest eu pătimăș și în locul bogățiilor adunate în hambare, ne recomandă îmbogățirea în Dumnezeu. Criteriul adevărat al iubirii de noi înșine e iubirea de Dumnezeu. Cea dintâi și cea mai mare dintre porunci — „să iubești pe Domnul Dumnezeu tău“ — e dată în vederea fericirii noastre.

Din revelațiunea naturală și supranaturală îl cunoaștem pe Dumnezeu ca desăvârșirea înțelepciunii, dreptății, bunătății. A-L iubi înseamnă a iubi tot ce e bun, frumos și adevărat. Bogăția adevărată a omului sunt virtuțile și adevărata lui desfătare practicarea lor. Ele sunt chezașia fericirii noastre statornice.

Mântuitorul ne-a vrut cel mai mare bine, când ne-a cerut lăpădarea de noi înșine, spre a face loc în sufletele noastre dumnezeieștilor Lui sfațuri și învățături.

I. G.

Congresul general al FOR.-ului.

În zilele de 26, 27 și 28 l. c. va avea loc la Tg.-Murăș al cincilea congres general al Frăției ortodoxe române.

El va prilejui din nou una din acele înălțătoare manifestațiuni ale Românilor din Ardeal și Banat, menite să învioreze conștiințele ortodoxe și să afirme patriotismul lor inflăcărat față de Țara întregită.

Evenimentele internaționale ce se desfășoară atât de vertiginos sub ochii nostri, prefacerea radicală în care a fost angajată națiunea prin reformele mari ale Suveranului nostru iubit, cer tuturor un spirit de jertfă sporit, complet desfăcut de mentalitatea perimată a zilelor de ieri. Numai printr'un efort eroic și disciplinat, așa de puțin obișnuit la noi în vremuri de pace, numai renunțând fără șovăiri la ambițiile vanitoase, pe cari ispitele unui regim politic dărâmat le cultivă cu o sadică pasiune, ne vom putea ridică la înălțimea înfricoșatelor răspunderi ce ni le cere ceasul de față pentru viitorul Statului românesc.

Forța aceasta miraculoasă de învoire și rezistență o deține de veacuri, mai presus de orice altă instituție, Biserica neamului.

Prin crucea ei divină noi am știut suferi și birui de-alungul istoriei românești. A-i rămânea credincioși azi ca și mâine, înseamnă a posedă izvoarele minunate din cari sorbind cu credință și avânt, noi ne putem împotrivi victorioși nu numai furtunilor omenești, ci și furiilor iadului.

Idealismul creștin al ortodoxiei noastre — iată lozinca salvatoare.

„Frăția ortodoxă“ a cărturarilor mireni de dincoace de Carpați poartă această solie de 5 ani de zile cu neostenită încredere în triumful ei.

Veniți să vă împărtășiți din harurile ei sfinte toți câți credeți în dreptatea lui Dumnezeu și în destinul măreț al României pe veci unite!

Veniți frați creștini, la Târgu-Murăș!

Vă cheamă Biserica mândriilor și speranțelor românești!

PRAZNICUL DELA TURDA

Minunatul monument de artă românească, biserica ort. rom. din Turda, în cursul verii trecute s'a plinit pe sine primind mândră haină țesută de măiastra mână a pictorului *Belizarie* din București.

Vom spune zilei de Duminică 13 c. zi de praznic pentru toată suflarea din Turda și părțile ei, pentru că atunci s'a săvârșit sfințirea picturii bisericesti dela Turda prin P. S. S. episcopul *Nicolae* al Clujului, de față fiind toate autoritățile în frunte cu Ex. Sa d-l Rezident Regal Danilă Papp.

Inalți oaspeți au fost întâmpinați la marginea județului de către d-l

Prefect L.-Col. E. Rădulescu, la intrarea în oraș de către d-l Dr. Ionel Popa, primarul orașului Turda, iar în fața bisericii, după ce au parcurs Piața Mihai Viteazul, înflorită cu stindarde și suflătoare de copii, au fost întâmpinați cu cântecul mișcător: „Cu noi este Dumnezeu” și cuvântul de binevenit al P. C. Prot. *Iovian Mureșianu*, P. S. Sa a răspuns că a primit cu drag să vină la Turda, acest loc unde s'a stins „Fulgerul” care ne-a arătat prin strălucirea sa de o clipă, drumul istoriei neamului nostru.

In uralele tuturor și cântecul corului, care întona: „Pe Stăpânul”,

oaspeții au intrat în biserică și s'a săvârșit actul sfințirii urmat de sf. Liturghie slujită de P. S. Sa înconjurat de P. C. consilierii eparhiali Laur. Curea și I. Goron, Prot. stavrofor Iovian Mureșan, prof. Grigorie Biji, toți preoții tractului și diaconul episcopiei An. Scurtu, iar răspunsurile le-a dat corul mixt al bisericii turdene sub conducerea d-lui prof. Iasinschi.

La sfârșitul sf. Liturghii, P. S. Sa plecând dela cuvintele apostolului Pavel: „nu e decât un Domn, o credință, un botez” (Ef. 4, 5) cu arta desăvârșită a cuvântătorului de înaltă ținută, a umplut suflătoarele credincioșilor de mireasma sănătoaselor învățături: *Un Domn și o credință să ne stăpânească suflătoarele noastre însetate după cer, și un Domn și o credință să aibă tot românul pe pământ. La încheierea cuvântului a adus laudă celor ce au ostenit la ridicarea monumentalei biserici și la împodobirea ei desăvârșită, rugând pe bunul Dumnezeu să sădească frumusețea simțirilor creștinești și românești în toți aceia cari îi vor păși pragul și se vor adăpa la isvorul ei de rugăciuni și la vraja culorilor ei cari aduc cerul pe pământ.*

După cuvântare P. S. Sa a stropit cu apă sfințită mulțimea de credincioși, cari se apropiau cu drag de Arhiereul lor luminat.

A urmat recepția, la prefectura județului, unde P. S. Sa Episcop *Nicolae Colan*, ministrul cultelor și artelor însoțit de Ex. Sa d-l Rezident regal gen. Danilă Papp, d-l prefect E. Rădulescu a primit salutul omagial al autorităților civile și militare și corporațiilor locale.

Tuturor le-a răspuns, mulțumind pentru caldele „binețe și exprimarea omagiilor” cu o risipă de suflet P. S. Sa episcopul *Nicolae*.

Masa s'a servit la Cercul intelec-

tualilor români din Turda. Primul cuvânt l-a rostit P. S. Sa Episcopul *Nicolae Colan* pentru „ambasadorul neamului”, M. S. Regele Carol II., care în aceea zi a luat drumul către cea mai mare împărăție a lumii. Intreaga asistență a ovaționat îndelung pentru Suveran și a întonat Imnul regal.

P. C. prot. *Iovian Mureșianu* a spus cuvinte de mulțumiri P. S. Sale pentru cinstirea frumosului praznic, prin prezența sa. A făcut un scurt istoric al străduințelor îndelungate pentru zidirea bisericii. În încheiere, mulțumește tuturor colaboratorilor, donatorilor, prefectilor județului, primarilor perindați la conducerea Turdei și în special d-lui Iuliu Gențiu, care în lunga sa gospodărire comunală a arătat multă bunăvoință și sprijin pentru biserică.

D-l Inspector gen. farmaceutic I. Murgău spune cuvinte măgulitoare la adresa p. prot. Mureșian, fără a cărui muncă stăruitoare nu se clădea marelui monument.

D-l Petru Suci, dir. lic. Regele Ferdinand a spus că sârbătoarea de azi nu este numai a Bisericii, ci sârbătoarea Neamului, și ea ne-a fost prilejuită de Prot. Mureșian, și nici o laudă nu este destulă pentru acela ce a dat Turzii cel mai frumos monument.

D-na Pătăcianu aduce laude președintei femeilor ort. d-nei *Lucreția Mureșian*, care a lucrat cel mai mult la împodobirea bogată a bisericii.

Șirul toastelor se încheie prin cuvântul p. cons. eparhial *L. Curea*, care după câteva duiioase amintiri personale, elogiază munca plină de roduri a familiei prot. Mureșianu.

Ziua de duhovnicească trăire s'a încheiat cu vecernia servită de preoții tractuali și predica rostită cu mult meșteșug de distinsul preot Munteanu-Podeni. Pr. N. RADU

Congresul Frăției Ortodoxe Române.

Comitetul Central al Frăției Ortodoxe Române (F. O. R.) — având binecuvântarea arhierescă — invită pe membrii Asociației și pe toți bunii români ortodocși la

al V-lea congres general

care va avea loc la Tg.-Murăș în zilele de 26, 27 și 28 Noemvrie 1938 în sala festivă a Primăriei, cu următorul

PROGRAM:

Ziua de 26 Noemvrie.

Ora 12-10 Primirea în gară a P. S. S. Ierarhi și a membrilor comitetului central F. O. R.

Ora 3 p. m. Ședința Consiliului general al Asociației.

Ora 6 p. m. a) Slujba privegherii, b) mărturisirea membrilor în biserică nouă.

Ziua de 27 Noemvrie.

Ora 8¹/₂ dim. a) Liturghie arhierescă cu invocarea Duhului Sfânt. b) Cuminecarea membrilor.

c) Sfințirea noului iconostas.

Ora 12 a. m. Deschiderea Congresului general în sala festivă a Primăriei.

a) Cuvântarea Președintelui general.

b) Cuvântul I. P. S. Ierarhi.

c) Salutul autorităților, al asociațiilor culturale și societăților religioase ortodoxe.

Ora 1¹/₂ p. m. Masă frățească în sala de oglinzi a Palatului cultural.

Ora 4 p. m. Conferința d-lui prof. univ. Ion Petrovici, membru al Academiei Române despre Octavian Goga.

Ora 5 p. m. Concert religios dat de corul bisericii sub conducerea d-lui C. Alexandrescu, apoi concertul de orgă al d-lui prof. R. Zsizsman cu concursul d-nilor prof. ai Conservatorului din Tg.-Murăș în sala cea mare a Palatului cultural.

Ziua de 28 Noemvrie.

Ora 9 dim. Liturghie arhierescă.

Ora 11¹/₂ a. m. Ședința a II-a a Congresului.

a) Raportul secretarului general.

b) Alegerea organelor de conducere a F. O. R. pe o nouă perioadă de 5 ani.

c) Propuneri eventuale.

d) Votarea Motiunii.

e) Inchiderea Congresului.

În vederea actului solemn al împărtășirii cu sf. taină a cuminecării, membrii asociației sunt rugați a veni de acasă pregătiți sufletește.

Participanții la congres beneficiază de o reducere de 75% pe C. F. R. Ei primesc un certificat tipărit prin secțiile eparhiale F. O. R. care se va viza la ducere și întoarcere la casa de bilete, eliberându-se de fiecare dată un bilet cu 75% reducere. Pentru înapoiere certificatul trebuie vizat și de comitetul congresului din Tg.-Murăș.

Pentru găzduire și masă frățească, participanții se vor adresa din vreme d-lui Dr. Aurel Baci, avocat, președintele FOR.-ului din Tg.-Murăș. — Cluj, la 10 Noemvrie 1938.

Președinte general: **Sextil Pușcariu.**

Secretar general: **I. Mateiu.**

Congresul clerului ortodox la Timișoara.

Al XVII-lea congres anual al Asociației „Andrei Șaguna” a clerului mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș s'a ținut în zilele de 9 și 10 Nov. a. c. la Timișoara.

Clerul ortodox a înțeles de astădată imperativul vremurilor în care trăim, prezentându-se la acest congres în număr mare, disciplinat, conștient de înalta-i misiune și și de răspunderile atât de grele pe cari le are.

Ședința comitetului central s'a ținut în 9 Nov., atât înainte cât și după masă, sub presiunea P. C. S. Păr. Icon. Stavr. *Dr. Gh. Ciuhandu*. Cu această ocazie s'au numit comisiile pentru examinarea rapoartelor generale: administrativ și economic, punându-se bazele pentru motiunea ce urma să se voteze în congres.

La ora 6 p. m. s'a ținut consfătuirea intimă a preoțimei iar la ora 8¹/₂ s'au servit privegherii, săvârșit de P. Sf. Episcop *Andrei* al Aradului împreună cu preoții locali.

A doua zi la 7¹/₂ dim. sf. Liturghie și chemarea Duhului Sfânt. A

fost o dorință generală să servească câte doi preoți din fiecare eparhie. Cinstea de a reprezenta secția Clujului a revenit asupra P. C. S. p. prot. Ion Maloș-Reghin și preot A. Gliga, singurii prezenți din secția Cluj la ora indicată pentru începerea sf. Liturghii, servită în sobor, în frunte cu P. Sf. Episcop *Andrei* al Aradului, de față fiind și P. Sf. Episcop *Vasile* al Caransebeșului.

Predica de adevărată înălțare a conștiințelor sufletelor preoțimei, a rostit-o P. Sf. Sa *Andrei* al Aradului. A urmat un parastas pentru odihna sufletului marelui poet *Octavian Goga*.

Deschiderea congresului prin președintele Asociației, Icon. Stavr. *Dr. Gh. Ciuhandu*, s'a făcut în sala festivă a liceului de comerț, având deasupra pe P. Sf. Sa Episcopul *Andrei* al Aradului iar de dreapta pe P. Sf. Sa Episcopul *Vasile* al Caransebeșului, delegatul rezidentului regal, al armatei, al I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, al P. Sf. Episcop *Nicolae* al Clujului, precum și diferiți reprezentanți ai autorităților.

Ceece m'a impresionat, a fost fără îndoială, pe lângă cuvântările Prea Sfințiilor Ierarhi și al reprezentanților autorităților, numărul neobișnuit de mare al preoților precum și a elitei timișorene, care a ținut astfel să-și arate recunoștința pentru faptul de a fi ales Timișoara ca localitate pentru ținerea acestui congres.

Masa comună, fără toasturi, s'a luat în frățietate la restaurantul Elite.

Congresul s'a redeschis la orele 16. Ar fi fost un păcat să se fi suprimat cele două conferințe: a părintelui Florea Codreanu despre „Cultivarea conștiinței preoțești pentru zilele noastre” și a pâr. Ioan Imbroane despre: „Rosturile preotului în străjerie”.

Ele au fost atât de clar expuse, și de convingător, propunerile atât de documentate și întemeiate, încât preoțimea s'a ales cu un câștig îndoit, pe deoparte întărindu-se în credința despre puterea „Harului” ce-l poartă, pe de alta văzând îndatoririle multiple cari o așteaptă în cadrele străjeriei.

A urmat darea de seamă a rapoartelor. Darea de seamă administrativă a făcut-o preotul Aurel Gliga din Toplița.

Urmând discuții despre salarizare și drepturi de pensie, diurne propoște, salarizarea consilierilor referenți și a altor funcționari bisericesti, ele au fost concretizate și expuse în Moțiunea votată cu mare însuflețire.

Preot A. GLIGA

Călătoria Suveranului în Anglia.

Țara întreagă urmărește cu cel mai mare interes călătoria Maj. Sale Regelui Carol al II-lea în Anglia, unde i s'a pregătit o primire din cele mai strălucite. Insoțit de Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia, Suveranul nostru, duce solia de colaborare și de pace a României, afirmând voința unui stat puternic, renăscut sub o domnie viguroasă și înțeleaptă, de a contribui prin toate sacrificiile la menținerea ordinii în Europa centrală și răsăriteană. Marele Imperiu britanic înțelege deplin opera iubitului nostru Suveran și rolul însemnat al României în apărarea păcii europene, de aceea prietenia dintre cele două State se va strânge și mai mult din prilejul acestei vizite regale. La Paris, nobila națiune franceză a întâmpinat pe M. Sa și pe Prințul moștenitor cu același entuziasm deosebit.

Mândră de această splendidă ambasadă domnească peste hotare, care ne-a înălțat în ochii lumii, Biserica națională sărbătorește cu aceeași nemărginită bucurie izbânzile Regelui tuturor Românilor.

mâinii sub un singur sceptru. Această legătură spirituală prin intermediul bisericii între românii din cele trei principate s'au accentuat din ce în ce mai mult cu toată prigoana la care erau supuși reprezentanții religioși ai românilor ardeleni și ea a culminat în unirea politică intervenită în urma războiului mondial.

D. prof. univ. dr. Ioan Lupaș, a arătat locul care i se cuvine bisericii ortodoxe în stat și în noua formă de guvernământ. D-sa a precizat că în cadrul nouilor reforme ale învățământului universitar, trebuie să se acorde un loc de frunte învățământului religios. Deaceea ar trebui ca la toate cele trei secții ale școalelor normale superioare înființate recent, să fie pus în mod obligatoriu învățământul religios. Deasemenea a ce-

rut să se repare greșala făcută cu Academiiile teologice.

La sfârșitul cuvântărilor s'a procedat la alegerea noului comitet de conducere al secției eparhiale. Au fost aleși d-nii: dr. Emil Teposu președinte, vice-președinți: dr. Sabin Opresan și dr. Lazăr Chirilă, secretar: prof. G. Stănescu, casier: G. Stelea, membrii: Victor Papilian, I. Goia, Valer Bologa, T. Spârchez, I. Aleman, Emil Pop, Constantin Iencica, V. Cărpinișan, Aurel Gociman, Ștefan Peneș, Gheorghe Popa, Dumitru Goga, Petre Meteș, I. Mușlea, A. Gociman-Oituz, Constantin Stanca, Laurian Gherman, Teodor Neș și C. Halarevici.

După alegerea comitetului, adunarea a luat sfârșit.

Pomenirea Reginei Maria și a lui Oct. Goga

la deschiderea cursului de Istoria contemporană a Românilor, ținut de dl Prof. IOAN LUPAȘ la Universitatea din Cluj.

Luni 7 c., la orele 11 a. m., dl prof. Dr. Ioan Lupaș și-a ținut lecția de deschidere a cursului de „Istoria contemporană a Românilor”.

Cu acest prilej a comemorat personalitatea celor doi doctori „honoris causa” ai Universității clujene, dispăruți în cursul verii 1938: Regina Maria și Octavian Goga.

D-l prof. Lupaș a scos în evidență calitățile de o strălucire cu totul excepțională, aduse pe Tronul României de Regina Maria ca descendentă a familiilor imperiale ruse și engleze.

A stăruit asupra influenței binefăcătoare a educației familiare, în deosebi asupra celei exercitate de mama Reginei, de marea ducesă Maria, unica fiică a Țarului Alexandru al II-lea, precum și asupra moștenirii primite din partea tatălui său Alfred, al II-lea fiu al Victoriei, Regina Angliei și Impărăteasa Indiilor.

A arătat apoi modul cum s'a adaptat pe deplin tânăra Principesa Maria, contopindu-se sufletește cu pământul și cu poporul românesc.

A dat emoționante amănunte despre legământul defunctei Regine la patul de moarte al Regelui Carol I.

A stăruit asupra eroismului în cursul războiului și a neîntrecutei puteri sufletești, cu care a știut să suporte loviturile grele, ridicându-se deasupra lor pentru a se lăsa condusă numai de idealul întregirii neamului românesc.

Continuându-și frumoasa lecțiune, dl prof. Lupaș a subliniat aprecierile deosebite, de care s'a bucurat tot timpul din partea Reginei Maria acela care a fost Octavian Goga, arătând cum la Academia Română, cu prilejul comemorării lui Vasile Alexandri, după cuvântarea rostită atunci de Octavian Goga, marea Regină și-a exprimat dorința ca numai el să vorbească la înmormântarea ei. La această regească dorință, Octavian Goga a răspuns: „Nu va fi cu puțință, Majestate, fiindcă eu voi muri înaintea Majestății Voastre”.

Tristă profeție care s'a împlinit și pe urma căreia un neam întreg a îmbrăcat haina de îndoit doliu în ultima jumătate de an.

Cu această emoționantă comemorare dl prof. Lupaș a declarat deschis cursul D-Sale pentru anul școlar 1938—1939.

ADUNAREA ANUALĂ a F. O. R.-ului din Eparhia Clujului.

Duminecă s'a ținut în sala festivă a episcopiei noastre, adunarea anuală a FOR.-ului, secția eparhială Cluj, sub președinția d-lui dr. E. Teposu, prof. univ. Deschiderea s'a făcut prin intonarea imnului „Impărate ceresc”, cântat de către membrii prezenți.

D. prof. dr. Emil Teposu, deschizând adunarea, a salutat pe pâr. cons. epar. dr. V. Sava, care prezintă la adunare pe P. S. episcop Nicolae Colan. Deasemenea a salutat pe d. prof. Sextil Pușcariu, președintele general al FOR.-ului, pe d. dr. S. Bornemisa, primarul orașului, și pe toți membrii, cari au ținut să ia parte la această adunare.

D. dr. S. Bornemisa, fiind silit să plece salută adunarea ca primar și ca fiu al bisericii ortodoxe, făgăduind tot concursul său.

Pâr. consilier dr. V. Sava, a adus binecuvântarea sa adunării și lucrărilor ei, în numele P. S. episcop Nicolae Colan, ministrul cultelor, care n'a putut participa la lucrările adunării. După aceasta d. prof. Emil Teposu, își ține cuvântarea de deschidere arătând scopurile nobile pe cari le urmărește această asociație religioasă și a terminat, făcând un apel mișcător la credincioșii bisericii ortodoxe și în special la tineret, pentru a se încadra în ea, fiindcă toate strădanile lor pe alte terenuri de activitate nu pot fi mai frumos încoronate, decât prin afilierea lor la sânul FOR.-ului.

După președinte a luat cuvântul

secretarul secției d. prof. dr. G. Stănescu, citind raportul asupra activității desfășurate de către FOR. în cei cinci ani de existență. D-sa a arătat cum a luat naștere asociația în anul 1933 la îndemnul și sub oblăduirea răposatului episcop Nicolae Ivan.

În cei cinci ani de activitate în cadrul FOR.-ului s'au ținut numeroase conferințe religioase la Cluj, în satele din Munții Apuseni și în deosebi în protopopiatul Reghinului, cu scopul de a îndemna populația să caute mângăierea în sânul bisericii.

Datorită acestei activități în mare parte, credincioșii s'au apropiat mai mult sufletește de biserică și de reprezentanții ei, părăsind pe propagandiștii sectanți, cari începuseră să le zăpăcească mințile cu fel de fel de învățături greșite.

După citirea raportului a luat cuvântul pâr. Șt. Meteș vorbind despre contribuția bisericii la unirea neamului. D-sa a arătat că biserica a jucat un rol preponderent la unirea politică a neamului românesc în cadrul hotarelor de azi. Înainte de această unire politică, unirea sufletească prin biserică a existat cu sute de ani înainte.

De la formarea sa ca popor, neamul românesc a avut aceeași credință, iar legăturile religioase au existat întotdeauna între cele trei principate românești. Ele au fost mai accentuate începând cu Ștefan cel Mare, care a stăpânit episcopia Vadului și cu Mihai Viteazul care a unit pentru prima dată pe toți ro-

CONFERINȚE PASTORALE

Conferința de toamnă a preoțimei din protopopiatul Luduș.

Conferința de toamnă a preoțimei din protopopiatul Luduș în anul acesta s'a ținut la 26 Octomvrie a. c. (Sf. Dumitru) în parohia Spâlnaca, având următorul program:

Dimineața la ora 8^{1/2} să începe slujba Utreniei și în continuare Sf. Liturghie în sobor, cu predică de Pr. Grigore Cucerzan-Găbud. Predica a fost bine expusă și cu efect asupra credincioșilor.

La sfârșitul serviciului divin pâr. prot. R. Popa deschide conferința prin cuvinte calde și înțelepte, făcând o asemănare între trimiterea Apostolilor și a preoților la aducerea sufletelor spre Hristos, citind apoi dife-

rite ordine sosite dela Sf. Episcopie, pe cari preoții le iau la cunoștință.

Pâr. Gh. Stan-Chețani, citește darea de seamă asupra activității Cercurilor religioase pe a. c. și să constată cu bucurie că preoții au activat intens și și-au făcut cu toții datoria din plin.

Pâr. Lazar-Grindeni, citește raportul asupra lucrării: „Rolul preotului conform cu noua Constituție” și se constată că aceasta lucrare a fost făcută în scris de toți preoții din protopopiat.

La propunerea raportului conferința decide ca să se publice în „Renașterea” lucrările pâr. D. Biji-Iernut și a pâr. Ioan Velțan-Chinciș, fiind cele mai bine reușite.

Păr. prot. R. Popa prezintă con-ferinței Bilanțul și darea de seamă asupra Fondului de ajutorare a preoților din tract, dându-se descărcare Consiliului de administrație.

Masa să servește în casele preo-tilui local Vătășanu.

La ora 3 să slujește Vecernia în sobor, fiind de față un mare număr de credincioși. Pr. IOAN VELȚAN

INFORMAȚIUNI

Știre personală. P. S. Episcop Nicolae Colan, ministrul Cultelor și Artelor a săvârșit Duminecă 13 l. c. sfînțirea picturii bisericii mari din Turda, în cadrul unor solemnități deosebite. Seara P. S. Sa s'a în-ai-poiat cu acceleratul la București.

M. S. Regele a confirmat hotărârile Sf. Sinod. M. S. Regele a binevoit să întărească alegerile făcute de Sf. Sinod în recenta sesiune a acestuia. Astfel P. S. Arhiepiscop dr. Vasile Stan se confirmă episcop al Maramureșului. Pe ziua de 1 Noembrie se înființează postul de arhiepiscop-vicar pe lângă episcopia Tomisului, cu titlul de „Silistreanul“, P. S. Arhiepiscop Galaction Gordun de la Episcopia Râmnicului și noului Severin se transferă la Constanța în postul nou creat. I. P. C. Sa arhim. Emilian Antal se confirmă în postul de vicar al Patriarhiei. P. S. Arhiepiscop dr. Irineu Mihălcescu se transferă de la București și se numește vicar la episcopia Râmnicului și Noului Severin, cu titlul de „Craioveanul“, primind de la I. P. S. Patriarh însărcinarea de locotenent episcopal.

O conferință a dlui N. Iorga. În ziua sf. Arhangheli Mihail și Gavril, ilustrul savant și om de stat a fost la Alba-Iulia, unde a rostit două conferințe impresionante, una dimineața și alta după masă, vorbind despre Mihai Viteazul și ideile lui politice. Una a încheiat-o astfel: „Dă Doamne să se prefacă în praf și cenușă sub picioarele lui Carol II-lea oricine ar îndrăzni să se atingă de această țară sfântă.“ DI consilier regal N. Iorga a dăruit orașului și o frumoasă bibliotecă, ce s'a inaugurat în aceeași zi. Românii i-au făcut o primire entusiastă strălucitului conferențiar și donator.

Legătura cu Maramureșul. Este cunoscut faptul că legătura noastră cu Maramureșul utilizând ca mijloc de transport calea ferată, se făcea tranzit prin Cehoslovacia. În urma cedării teritoriului cehoslovac Ungariei, circulația s'a întrerupt, deoarece căile ferate maghiare au denunțat convenția avută de noi cu căile ferate cehoslovace. Pentru normalizarea lucrurilor administrația generală C.F.R. a organizat cinci curse de autobuse dus—întors între Satu-Mare și Sighet prin Baia Mare. Autobusele vor transporta poștă și coletărie până la 2000 kg. Se comunică totodată călătorilor că pentru a putea călători la Sighet, stațiunile C. F. R. nu mai eliberează bilete de călătorie pentru ruta întreagă ci numai până la Satu-Mare, urmând ca transportul cu autobuzul să fie plătit separat.

Contra bisericii catolice. Pa-ralel cu exterminarea evreilor din

Germania, merge înainte și prigoana împotriva bisericii catolice. Astfel săptămâna trecută s'a produs la München o manifestație ostilă contra cardinalului Faulhaber, demonstrații spărgând toate geamurile reședinței sale. Aceasta din pricină, că înaltul prelat a criticat măsurile regimului hitlerist față de biserica romano-catolică. S'a repetat deci pășania tristă a cardinalului Initzer din Viena. În asemenea împrejurări nu-i mirare să se producă mâine ruptura dintre stat și Vatican.

Dela „Frăția Ortodoxă Română“, secția Sibiu. „Frăția Ortodoxă Română“, secția Sibiu, organizează în postul Crăciunului o serie de conferințe religioase în Aula Academiei teologice Andreiane, în zilele mai jos notate, la ora 6 p. m. Joi 17 Noembrie 1938: Tendințele spirituale de azi, de Tr. Scorobet, consilier arhiepiscopesc; Joi 24 Noembrie 1938: O încercare nouă de a explica universul, de Traian Cucuian, profesor la liceul „Gh. Lazăr“; Joi 8 Decembrie 1938: Biserica ortodoxă din Rusia de azi, de Dr. Liviu Stan, prof. la Academia teologică „Andreiană“; Joi 15 Decembrie 1938: Un povestitor al Divinității, Gala Galaction, de Mihail Nanu, profesor la liceul „Gh. Lazăr“.

† Preotul Augustin Herman. Către sfârșitul lunii Octomvrie a. c. s'a stins din viață preotul pensionat Augustin Herman din Văleni, prot. Lăpuș, în vârstă de 76 ani și 52 de preoție. Defunctul a fost ultimul vâstar al vestitei familii preoțești „Herman“ originară din Răgoz, care a dat parohiei Văleni un șir neîntrerupt de preoți începând de la anul 1852. Pe vremea stăpânirii ungurești a fost catechet la școlile din Târgul-Lăpușului, unde timp de 18 ani a cultivat în sufletele atâtor serii de elevi ort. rom. credința în Dumnezeu și dragostea față de Legea strămoșească. În mormântarea s'a făcut în ziua de 26 Oct. a. c. de soborul preoților din tract în frunte cu P. C. Prot. Ștefan Gheție, în cimitirul parohial din loc. La sfârșitul prohodului P. C. protopop a schițat viața zbuciumată a decedatului, iar preotul Gheorghe Micu a rostit cuvântul de rămas bun. Bunul Dumnezeu să-l odihnească cu aleșii săi, iar îndureratei familii să-i trimită creștineasca mângâiere.

Confiscări de averi catolice. Bunurile mobile ale asociației tinerelor catolice și ale uniunii tineretului catolic, din arhidieceza Coloniei, au fost confiscate în folosul statului. Măsura a fost luată pe baza legii care transmite statului bunurile comunistilor și ale inamicilor statului și poporului german.

Moartea lui Kemal Atatürk. În ziua de 11 l. c. a încetat din viață la Constantinopol faimosul președinte al Republicii turcești Kemal Atatürk, în vârstă de 54 ani. Inzestrat cu excepționale însușiri militare și politice, el a devenit reformatul uimitor al Turciei, salvând-o de peire. Nici unul din dictatorii vremilor noastre n-a realizat o prefacere mai radicală și mai îndrăzneată a țării lor. Un popor agonizant a fost transformat într-o națiune sănătoasă, încrezătoare și dornică de înălțare. De aici jalea unanimă la căpătâiul lui Kemal. Urmasul său a fost ales în persoana lui Ismet Inonu, care i-a fost un colaborator devotat.

Monetele de 250 lei sunt valabile. Ministerul Finanțelor aduce la cunoștința publicului, că știrile asupra schimbării monetei de 250 lei în moneta de altă valoare, sunt inexacte. Ministerul Finanțelor va comunica prin ziare în timp util orice hotărâre ce se va lua în aceasta privință. Până la publicarea unui nou comunicat, se va continua ca și în trecut primirea în plăți a monetelor de 250 lei de către administrațiile financiare.

O instituție culturală pentru Moți: Gimnaziul dela Baia-de-Arieș. Ministerul educației naționale, văzând greutățile Moșilor, cu creșterea copiilor, a aprobat ca gimnaziul „Petru Șpan“ din Baia-de-Arieș, jud. Turda, să funcționeze din nou, în condițiuni cu totul noi. Recent s'a numit director tânărul profesor Vasile Trifu, moț de origine, care va reorganiza școala din nou, Cursurile, precedate de un serviciu religios, s'au deschis la 18 l. c., în fața corpului profesoral și a părinților. Aducând la cunoștință acest fapt îmbucurător, anunțăm părinții și elevii că pot imediat să se înscrie la Direcțiunea Gimnaziului, Baia-de-Arieș, jud. Turda, trimițând actele și o simplă cerere de înscriere. Taxa școlară este de 900 Lei, iar internatul 7000 Lei anual. Cei cu note bune la carte vor primi scutiri și reduceri de plată.

Amendă de 40 miliarde. În urma asasinării consilierului von Rath dela legațiunea germană din Paris, de către un tânăr evreu, cancelarul Hitler a hotărât să aplice ca sancțiune o amendă de 1 miliard mărci tuturor evreilor din Germania. Această sumă trebuie să fie plătită într'un termen scurt de către cei 600.000 evrei câți se mai găsesc astăzi în cuprinsul Reichului. O asemenea amendă este fără precedent în istorie. Ea n'a rămas izolată. După ce echipe naziste au spart toate geamurile magazinelor evreești, 160 evrei bogăți au fost somați a doua zi de siguranță să le plătească, unii fiind impuși cu câte 50.000 și 150.000 mărci. De altfel pe ziua de 1 Ianuarie 1939 evreii nu mai pot exercita nici un fel de comerț în Germania, prăvăliile lor urmând să fie confiscate pe seama creștinilor.

Prigoana din Austria. Mănăstirea ordinului Serviciilor din orașul Innsbruck, una dintre cele mai importante din Tirol, a fost închisă

de poliția de stat, în urma unui ordin dat de Gauleiter-ul Buerckel. Au fost arestați nouă călugări și 30 de cetățeni din Innsbruck. Se așteaptă noi arestări. Poliția afirmă că cei arestați s'au făcut vinovați de acte imorale și de acțiuni contra statului. O persoană autorizată a declarat, că cele descoperite în această mănăstire ar justifica închiderea tuturor mănăstirilor din Austria. Deși autoritățile oficiale catolice refuză să facă vreo declarație cu privire la această chestiune, este foarte probabil că evenimentele dela Innsbruck sunt începutul unei mișcări contra bisericii catolice din Austria.

Parastas. Duminecă, 20 l. c., se va servi — în biserica „Sf. Nicolae“ din Calea Regele Ferdinand I., — parastasul de 6 săptămâni, pentru odihna sufletului regretatului preot Vasile Suciș, la care familia întristată invită a lua parte prietenii și cunoșcuții.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 7901—1938.

Comunicat.

Atragem atenția preoției noastre asupra dispozițiilor Sf. Sinod că nu mai este permis să se îngroape morții lângă biserici până la cel puțin distanța de cinci metri dela biserică. Consiliile parohiale vor lua măsuri ca cimitirele să fie aranjate după un plan de sistematizare bine aranjat, cu o aliniere a mormintelor și cu plantații de pomi. Se interzice apoi depozitarea în cimitir a clăilor de fân, pae, lemne și a orice fel de lucruri, cari nu cadrează cu cultul ce se cuvine morților. Răspunderea o au preoții și episcopii. Protopopii vor controla și vor raporta orice abateri dela aceste dispoziții.

Cluj, la 16 Noembrie 1938.

Consiliul eparhial.

7537/1938.

Comunicat.

În editura „Universul“ a apărut cartea: Mihail Lungeanu „Atotputernicul pe Lume“. Prețul Lei 40.—. Cartea cuprinde 15 legende frumoase și o schiță a suferințelor autorului, din care a scăpat având credința puternică. Este proză frumoasă românească și de un cuprins profund religios, arătând sentimente frumoase și cuprinzând bune directive educative și moral-religioase.

O recomandăm călduros pentru bibliotecile parohiale.

Cluj, la 10 Noembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 7655/1938.

Comunicat.

Păr. Dr. Petru Deheleanu dela Academia teologică din Arad a scos o carte sub titlul „Dogma haritologică“. Atragem atențiunea preoției noastre asupra acestei cărți, cu îndemnul de a o procura pe seama bibliotecilor parohiale.

Cluj, la 10 Noembrie 1938.

Consiliul eparhial.

POSTA REDACȚIEI

Preot D. B. Iernut. A sosit prea târziu, după ce s'a cules cealaltă.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.